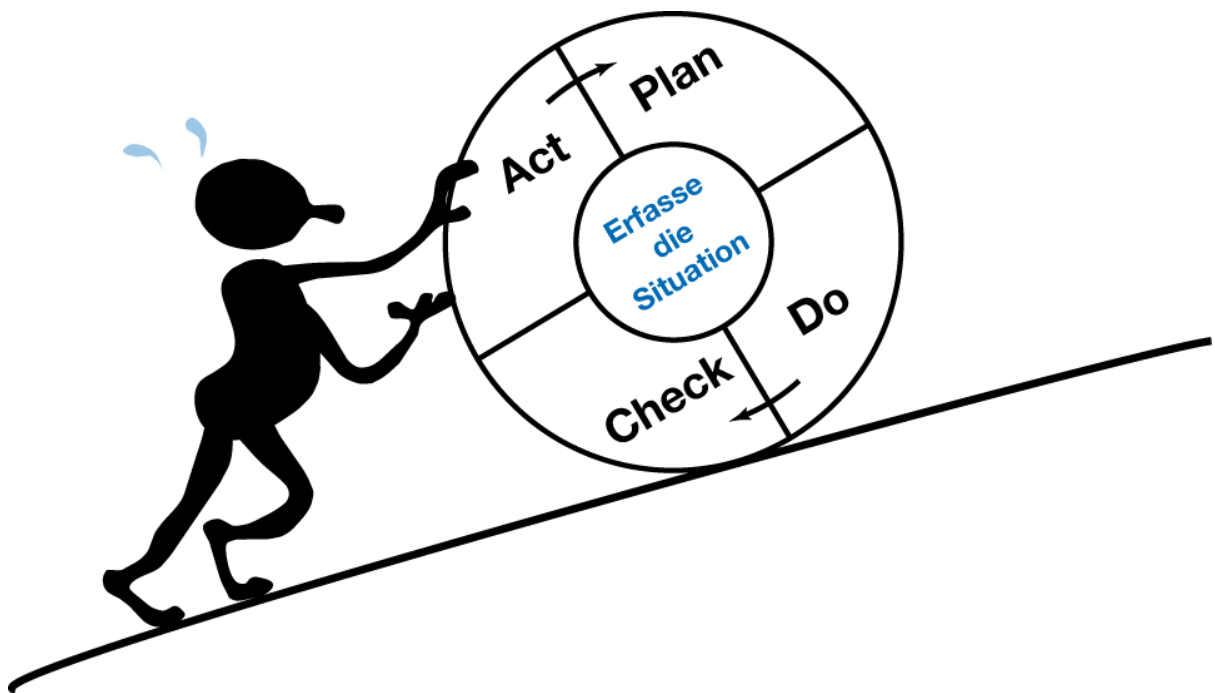

คู่มือนิเทศการสอนภายในโรงเรียน

ด้วยวิธีการสังเกตการสอน

เอกสาร ที่ นป. 19/2556

กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1

คำชี้แจง

คู่มือนิเทศการสอนภายในโรงเรียนด้วยวิธีสังเกตการสอนนี้ จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้โรงเรียนได้นำไปเป็นเครื่องมือดำเนินการพัฒนาพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอน ด้วยวิธีสังเกตการสอน ซึ่งคู่มือนี้แนะนำเสนอเป็น 4 ตอน ประกอบด้วย

- ตอนที่ 1 ที่มาและความสำคัญของการนิเทศการสอน
- ตอนที่ 2 หลักการและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการสอน
- ตอนที่ 3 ขั้นตอนการดำเนินการนิเทศการสอนด้วยวิธีการสังเกตการสอน
- ตอนที่ 4 เครื่องมือดำเนินการนิเทศการสอน

ขอให้ผู้บริหารโรงเรียนซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบการนิเทศภายในโรงเรียนโดยตรง ศึกษาทำความเข้าใจหรือมอบหมายผู้รับผิดชอบนิเทศภายในโรงเรียน ศึกษาทำความเข้าใจและนำสู่การปฏิบัติอย่างจริงจังและต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการสอนของครูซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1
พฤษภาคม 2556

สารบัญ

ตอนที่ 1	ที่มาและความสำคัญของการนิเทศการสอน	1
ตอนที่ 2	หลักการและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการสอน	4
ตอนที่ 3	ขั้นตอนการดำเนินการนิเทศการสอนด้วยวิธีการสังเกตการสอน	8
ตอนที่ 4	เครื่องมือดำเนินการนิเทศการสอน	12
ส่วนที่ 1	เครื่องมือดำเนินการนิเทศการสอนด้วยวิธีการสังเกตการสอน	12
1.1	แบบประเมินแผนจัดการเรียนรู้ (นิเทศการสอน 1)	13
1.2	แบบประเมินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (นิเทศการสอน 2)	14
1.3	แบบประเมินเครื่องมือวัดและประเมินผล (นิเทศการสอน 3)	15
	แบบสังเกตการสอนเชิงปริมาณ	16
1.	เครื่องมือสังเกตพฤติกรรมการใช้คำพูดของครู (สังเกต 1)	17
2.	เครื่องมือสังเกตและบันทึกพฤติกรรมจัดการเรียนรู้แบบ HUNTER (สังเกต 2)	18
3.	เครื่องมือสังเกตและบันทึกพฤติกรรมจัดการเรียนรู้แบบตรวจสอบรายการ (สังเกต 3)	19
4.	เครื่องมือสังเกตและบันทึกพฤติกรรมจัดการเรียนรู้แบบประมาณค่า (สังเกต 4)	20
	แบบสังเกตการสอนเชิงคุณภาพ	21
1.	การสังเกตและบันทึกตามประเด็นคำถาม (สังเกต 5)	22
2.	การสังเกตและบันทึกแบบพรรณนาความ (สังเกต 6)	23
3.	เทคนิค Journal Writing (สังเกต 7)	24
ส่วนที่ 2	เครื่องมือประเมินประสิทธิภาพการนิเทศการสอน	25
2.1	แบบประเมินประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู (นิเทศการสอน 4)	26
2.2	แบบประเมินประสิทธิภาพการนิเทศการสอนของผู้บริหารโรงเรียน (นิเทศการสอน 5)	28
	เอกสารอ้างอิง	30
	คณะผู้จัดทำ	31

ตอนที่ 1

ที่มาและความสำคัญของการนิเทศการสอน

ที่มาและความสำคัญ

ปัจจุบันโลกมีความเจริญก้าวหน้าและมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาโดยเฉพาะความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เพิ่มมากขึ้น ส่งผลต่อสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การศึกษา และวัฒนธรรมในประเทศทั่วโลก จากสภาพการณ์ดังกล่าวทำให้แต่ละประเทศต้องปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์ในการพัฒนาประเทศให้ทันกับความเปลี่ยนแปลง การเปลี่ยนแปลงนโยบายด้านศึกษานับว่ามีความสำคัญเป็นลำดับแรก เนื่องจากอนาคตของชาติ อยู่บนพื้นฐานการศึกษาของคนในชาติ เช่นเดียวกับประเทศไทย รัฐบาลมีนโยบายที่จะปฏิรูปการศึกษามาอย่างต่อเนื่อง

เป้าหมายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 - 2561) มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา การเพิ่มโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งนี้เพื่อให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ไม่ว่าจะอย่างไรก็ตาม คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่ทุกฝ่ายที่มีส่วนในการจัดการศึกษาต้องตระหนักและดำเนินการจนบรรลุผลในที่สุด ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของคนไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ให้เชื่อมโยงการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พุทธศักราช 2553 ข้อ 5 ให้สถานศึกษาดำเนินการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่องเป็น **ประจำทุกปีโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ** ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวจะประสบผลสำเร็จได้นั้น ครูถือเป็นปัจจัยสำคัญ เนื่องจากครูเป็นผู้นำหลักสูตรสู่การปฏิบัติจริงในชั้นเรียน และการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนขึ้นอยู่กับความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และเทคนิควิธีการของครูแต่ละคน โดยลักษณะที่แท้จริงของการจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ย่างยากซับซ้อน และต้องการพัฒนาปรับปรุงให้ดียิ่ง ๆ ขึ้น อย่างต่อเนื่อง และเป็นระบบ ถึงแม้ว่าครูส่วนใหญ่จะมีความรู้ และประสบการณ์ทำการสอนมานานแล้วก็ตาม แต่สภาวะของสังคมโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การศึกษา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ที่มาเกี่ยวข้องข้องกับคนในสังคมโลก ดังนั้น ครูในฐานะที่เป็นผู้พัฒนาคน จึงต้องพัฒนาตนเองให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงของสังคมเพื่อนำองค์ความรู้ไปจัดการเรียนรู้ให้ก้าวหน้า และทันสมัยอยู่เสมอ

การพัฒนาพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ของครูนั้นอาจทำได้หลายวิธี แต่วิธีหนึ่งที่น่าจะส่งผลโดยตรงทำให้ครูสามารถปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ กระบวนการนิเทศการสอน ดังที่ วัชรา เล่าเรียนดี (2553) กล่าวว่า การนิเทศการสอนเป็นกระบวนการหนึ่งของการจัดการศึกษาที่มุ่งปรับปรุงกระบวนการสอน กระบวนการเรียนรู้ในชั้นเรียน และส่งเสริมพัฒนาความเจริญก้าวหน้าในวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่องที่ส่งผลโดยตรงต่อผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ในการพัฒนาพฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนต้องอาศัยวิธีการ หลากหลายวิธี และวิธีการหนึ่งที่จะช่วยเหลือครูให้สามารถปรับปรุงและพัฒนาตนเอง พัฒนางานการจัดการเรียนการสอนในวิชาชีพของตนเองได้อย่างต่อเนื่องและเกิดประสิทธิผลสูงสุดต่อผู้เรียน คือ **การนิเทศการสอนด้วยวิธีการสังเกตการสอน** ซึ่งกลี๊กแมนและคณะ (Glickman and others 2001) ได้ให้ความหมายของการสังเกตการสอนไว้ว่า เป็นการปฏิบัติในการบันทึกและการตัดสินผลจากการบันทึก ดังนั้น

เมื่อมีการสังเกตการสอนก็ย่อมต้องมีการบันทึก รวบรวมข้อมูล มีการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกต แปลความหมายข้อมูลและแจ้งผลให้กับครูผู้รับการนิเทศทราบเพื่อการปรับปรุงพัฒนาที่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของครู

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 1 ตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ของครูให้สามารถส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้บังเกิดผลการเรียนรู้ในที่สุด ดังนั้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 1 จึงกำหนดนโยบายนครแห่งคุณภาพการศึกษา คือ การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน การพัฒนาการอ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น และการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน จึงกำหนดแนวทางการพัฒนาครูเพื่อให้ครูจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนด้วยวิธีการสังเกตการสอน

วัตถุประสงค์ของการนิเทศการสอน

เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการทำหน้าที่นิเทศการสอนด้วยวิธีการสังเกตการสอนของผู้นิเทศภายในโรงเรียน

ขอบเขตของการนิเทศการสอน

1. ผู้นิเทศ

ผู้นิเทศ หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน ให้ผู้รับการนิเทศ คือ ครูผู้สอน สามารถปฏิบัติงานจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อผู้เรียน ประกอบด้วย

- 1.1 ผู้บริหารโรงเรียน
- 1.2 ครูวิชาการหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย
- 1.3 เพื่อนครู

2. ผู้รับการนิเทศ

ผู้รับการนิเทศ หมายถึง ครูผู้สอน สามารถปฏิบัติงานจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อผู้เรียน

3. เรื่องที่นิเทศ

วิธีจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ตามนโยบายนครแห่งคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 1 กำหนดคุณภาพผู้เรียน 3 ประการ คือ

- 3.1 การอ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น
- 3.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 3.3 คุณลักษณะที่พึงประสงค์

4. กิจกรรมการนิเทศ

นิเทศการสอนภายในโรงเรียน ด้วยวิธีการสังเกตการสอน

5. ขั้นตอนการนิเทศด้วยวิธีการสังเกตการสอน

5.1 ชั้นวางแผน/เตรียมความพร้อมก่อนการนิเทศการสอนด้วยวิธีการสังเกตการสอน

5.2 ขั้นตอนการนิเทศการสอนด้วยวิธีการสังเกตการสอน

- 1) การประชุมก่อนการสังเกตการสอน
- 2) การสังเกตการสอนและเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3) การวิเคราะห์และการสะท้อนความคิดจากการปฏิบัติ
- 4) การประชุมหลังการสังเกตการสอนเพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับ

5.3 ชั้นประเมินผลการนิเทศการสอนด้วยวิธีการสังเกตการสอน

6. เครื่องมือนิเทศ

6.1 เครื่องมือประกอบการนิเทศการสอนด้วยวิธีการสังเกตการสอน

6.2 แบบประเมินประสิทธิภาพการนิเทศการสอนด้วยวิธีการสังเกตการสอน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. โรงเรียนมีระบบการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนที่เข้มแข็ง
2. โรงเรียนมีระบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อย่างมีคุณภาพส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพด้วย

ตอนที่ 2

หลักการและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการสอน

แนวคิดและหลักการของการนิเทศการสอน

การนิเทศการสอน เป็น กระบวนการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้ทำหน้าที่นิเทศและผู้รับการนิเทศโดยการช่วยเหลือ สนับสนุน ส่งเสริม ให้คำแนะนำ เพื่อที่จะพัฒนาหรือปรับปรุงคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู เพื่อให้ได้มาซึ่งสัมฤทธิ์สูงสุดในการเรียนของนักเรียน

หลักการสำคัญของการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน

การนิเทศการสอนภายในโรงเรียนจะต้องยึดหลักสำคัญดังต่อไปนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องถือว่าการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนเป็นความรับผิดชอบของผู้บริหารโรงเรียนโดยตรง สำหรับการดำเนินนิเทศการสอนนั้นผู้บริหารอาจจะดำเนินการเองหรือมอบหมายให้ผู้อื่นดำเนินการแทนก็ได้

2. การนิเทศการสอนภายในโรงเรียนจะสำเร็จลงได้ก็จำเป็นจะต้องอาศัยความร่วมมือกันทั้ง 3 ฝ่าย คือ ฝ่ายผู้บริหาร ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ หากขาดความร่วมมือจากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง การนิเทศการสอนจะไม่มีโอกาสพบความสำเร็จได้เลย

3. จะต้องตระหนักถึงความเข้าใจว่า การนิเทศการสอนภายในโรงเรียนนั้นเป็นการทำงานร่วมกัน เพื่อช่วยพัฒนาเพื่อนร่วมงานให้สามารถจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น การนิเทศการสอนไม่ใช่เป็นการบังคับ ชูเชิญ หรือคอยจับผิดแต่ประการใด

4. บุคลากรภายในโรงเรียนจะต้องมีการยอมรับและให้เกียรติซึ่งกันและกัน ในสภาพความเป็นจริงแล้ว ไม่มีใครที่จะมีความเชี่ยวชาญทุกๆด้าน ดังนั้นจึงน่าจะได้แลกเปลี่ยนและถ่ายทอดความเชี่ยวชาญให้แก่เพื่อนร่วมงานเพื่อให้ทุกคนในหน่วยงานมีความรู้ ความสามารถสูงขึ้น

5. การนิเทศการสอนภายในโรงเรียนจะต้องเกิดขึ้นจากความจำเป็นในการแก้ปัญหาหรือสนองนโยบายหรือความต้องการในการยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

6. การสร้างเสริมกำลังใจของผู้บริหารโรงเรียนจะมีผลโดยตรงต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของครูผู้สอน ดังนั้นจึงถือว่าการสร้างเสริมกำลังใจของผู้บริหารโรงเรียนจะส่งผลต่อความสัมฤทธิ์ผลของการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนด้วย

บุคลากรในการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน

ดังที่กล่าวมาแล้วว่าการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประกอบด้วยบุคคล 3 ฝ่าย คือ

1. ผู้บริหารโรงเรียน
2. ผู้นิเทศ อาจเป็นผู้ที่ได้รับมอบหมาย เช่น วิชาการโรงเรียน หัวหน้าสายชั้น หัวหน้า

กลุ่มสาระการเรียนรู้ หรือ เพื่อนครู

3. ผู้รับการนิเทศ

ในกรณีที่เป็นครูผู้สอนในระดับเดียวกัน อาจจะตกลงร่วมกันในลักษณะการนิเทศการสอนแบบเพื่อนนิเทศเพื่อนโดยให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเป็นผู้นิเทศ อีกฝ่ายหนึ่งเป็นผู้รับการนิเทศ

การนิเทศการสอนด้วยวิธีการสังเกตการสอน

การสังเกตการสอนเป็นขั้นตอนหนึ่งที่สำคัญของกระบวนการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน หรือรูปแบบการนิเทศการสอนแบบหนึ่ง

การสังเกตการสอน ดำเนินการได้ 2 ลักษณะ คือ

1. การสังเกตการสอนอย่างเป็นทางการ ซึ่งจะต้องมีการวางแผน เตรียมการก่อน การสังเกตกำหนดจุดมุ่งหมายที่จะสังเกต เตรียมความพร้อมของครูและผู้สังเกตก่อนการสังเกตการสอน
2. การสังเกตอย่างไม่เป็นทางการ เป็นการสังเกตการสอนโดยทั่ว ๆ ไป ไม่เฉพาะเจาะจงจุดใดจุดหนึ่ง หรือเรื่องใดเรื่องหนึ่ง อาจจะไม่ต้องการเตรียมการหรือบอกล่วงหน้า

การสังเกตการสอนเป็นกระบวนการและขั้นตอนที่สำคัญของการนิเทศการสอน ทุกรูปแบบ ที่ผู้สังเกตและผู้รับการนิเทศดำเนินการในห้องเรียนเพื่อที่จะปรับปรุงพฤติกรรมการจัด การเรียนรู้

กระบวนการของการนิเทศการสอนด้วยวิธีการสังเกตการสอน ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การประชุมปรึกษาก่อนการสังเกตร่วมกับครู

ขั้นที่ 2 การสังเกตการสอนในชั้นเรียน

ขั้นที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลและตีความหมายการสังเกตการสอน และพิจารณา

กำหนดวิธีการประชุม

ขั้นที่ 4 การประชุมร่วมกับครู

ขั้นที่ 5 การวิเคราะห์พฤติกรรมการณ์นิเทศเพื่อพิจารณาวิพากษ์การดำเนินการทั้ง 4 ขั้นตอน

การสังเกตการสอน

การสังเกตการสอนเป็น 2 ลักษณะ คือ การสังเกตการสอนเชิงปริมาณ และการสังเกตการสอนเชิงคุณภาพ

1. การสังเกตการสอนเชิงปริมาณ (Quantitative Observation) หมายถึง วิธีการสังเกตและบันทึกเหตุการณ์ต่าง ๆ ในชั้นเรียน พฤติกรรมที่ปฏิบัติหรือปรากฏ และสิ่งต่าง ๆ ที่ปรากฏในชั้นเรียน ซึ่งความหมาย เหตุการณ์และพฤติกรรมชัดเจน จำแนกกลุ่มได้ การใช้เครื่องมือสังเกตการสอน เชิงปริมาณจะต้องวัดได้เป็นจำนวนครั้งหรือความถี่ของเหตุการณ์หรือพฤติกรรม ที่ปรากฏในช่วงเวลาที่กำหนด

2. การสังเกตการสอนเชิงคุณภาพ (Qualitative Observation) หมายถึง วิธีการสังเกตและบันทึกเหตุการณ์และพฤติกรรมต่าง ๆ ตลอดจนสภาพทางกายภาพภายในชั้นเรียน โดยทำการบันทึกแบบพรรณนาความในลักษณะข้อความสั้น ๆ หรือเป็นความเรียงย่อ ๆ ตั้งแต่ต้นจนจบหรือในเวลาที่กำหนด

ในสภาพการจัดการเรียนการสอนประกอบด้วย การปฏิบัติ พฤติกรรมของครูและนักเรียนที่ควรสังเกตและบันทึกทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพในเวลาเดียวกัน ดังนั้น การสังเกตการควรมผสมผสานทั้งเครื่องมือเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพเข้าด้วยกันจะได้ข้อมูลที่มีความหมายและมีประโยชน์ต่อการปรับปรุงการเรียนการสอนมากยิ่งขึ้น

แบบสังเกตการสอน

แบบสังเกตการสอนเป็น 2 ลักษณะ คือ แบบสังเกตการสอนเชิงปริมาณ และแบบสังเกตการสอนเชิงคุณภาพ

1. แบบสังเกตการสอนเชิงปริมาณ เป็นแบบที่จะต้องวัดได้เป็นจำนวนครั้งหรือความถี่ของเหตุการณ์หรือพฤติกรรม ที่ปรากฏในช่วงเวลาที่กำหนด

2. แบบสังเกตการสอนเชิงคุณภาพ เป็นแบบบันทึกเหตุการณ์และพฤติกรรมต่าง ๆ ตลอดจนสภาพทางกายภาพภายในชั้นเรียน โดยทำการบันทึกแบบพรรณนาความในลักษณะข้อความสั้น ๆ หรือเป็นความเรียงย่อ ๆ ตั้งแต่ต้นจนจบหรือในเวลาที่กำหนด

แนวคิดการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเกิดขึ้นจากพื้นฐานความเชื่อที่ว่า การจัดการศึกษามีเป้าหมายสำคัญที่สุด คือ การจัดการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนแต่ละคนได้พัฒนาตนเองสูงสุด ตามกำลังหรือศักยภาพของแต่ละคน แต่เนื่องจากผู้เรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกันทั้งด้านความต้องการ ความสนใจ ความถนัด และยังมีทักษะพื้นฐานอันเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะใช้ในการเรียนรู้ อันได้แก่ความสามารถในการฟัง พูด อ่าน เขียน ความสามารถทางสมอง ระดับสติปัญญา และการแสดงผลของการเรียนรู้ออกมาในลักษณะที่ต่างกัน จึงควรมีการจัดการที่เหมาะสมในลักษณะที่แตกต่างกัน ตามเหตุปัจจัยของผู้เรียนแต่ละคน และผู้ที่มีบทบาทสำคัญในกลไกของการจัดการนี้คือ ครู แต่จากข้อมูลอันเป็นปัญหาวิกฤตทางการศึกษา และวิกฤตของผู้เรียนที่ผ่านมา แสดงให้เห็นว่า ครูยังแสดงบทบาทและทำหน้าที่ของตนเองไม่เหมาะสม จึงต้องทบทวนทำความเข้าใจ ซึ่งนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาวิกฤตทางการศึกษาและวิกฤตของผู้เรียนต่อไป

การทบทวนบทบาทของครู ควรเริ่มจากการทบทวนและปรับแต่งความคิด ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของการเรียน โดยต้องถือว่า แก่นแท้ของการเรียนคือการเรียนรู้ของผู้เรียน ต้องเปลี่ยนจากการยึดวิชาเป็นตัวตั้ง มาเป็นยึดมนุษย์หรือผู้เรียนเป็นตัวตั้ง หรือที่เรียกว่า ผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูต้องคำนึงถึงหลักความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นสำคัญ ถ้าจะเปรียบเทียบการทำงานของครูกับแพทย์คงไม่ต่างกันมากนัก แพทย์มีหน้าที่บำบัดรักษาอาการป่วยไข้ของผู้ป่วย ด้วยการวิเคราะห์ วินิจฉัยอาการของผู้ป่วยแต่ละคนที่มีความแตกต่างกัน แล้วจัดการบำบัดด้วยการใช้ยาหรือการปฏิบัติอื่น ๆ ที่แตกต่างกัน วิธีการรักษาแบบหนึ่งแบบใดคงจะใช้บำบัดรักษาผู้ป่วยทุกคนเหมือน ๆ กันไม่ได้ นอกจากจะมีอาการป่วยแบบเดียวกัน ในทำนองเดียวกัน ครูก็จำเป็นต้องทำความเข้าใจและศึกษาให้รู้ข้อมูล อันเป็นความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละคน และหาวิธีสอนที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเต็มที่ เพื่อพัฒนาผู้เรียนแต่ละคนนั้นให้บรรลุถึงศักยภาพสูงสุดที่มีอยู่ และจากข้อมูลที่เป็นวิกฤตทางการศึกษา และวิกฤตของผู้เรียนอีกประการหนึ่ง คือ การจัดการศึกษาที่ไม่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้นำสิ่งที่ได้เรียนรู้มาปฏิบัติในชีวิตจริง ทำให้ไม่เกิดการเรียนรู้ที่ยั่งยืน ครูจึงต้องหันมาทบทวนบทบาทและหน้าที่ที่จะต้องแก้ไข โดยต้องตระหนักว่า คุณค่าของการเรียนรู้คือการได้นำสิ่งที่เรียนรู้มานั้นไปปฏิบัติให้เกิดผลด้วย ดังนั้นหลักการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จึงมีสาระที่สำคัญ 2 ประการ คือ การจัดการโดยคำนึงถึงความแตกต่างของ ผู้เรียน และการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้นำเอาสิ่งที่เรียนรู้ไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต เพื่อพัฒนาตนเองไปสู่ศักยภาพสูงสุดที่แต่ละคนจะมีและเป็นได้

แนวคิดและหลักการที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ของผู้ใหญ่

การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ใหญ่

โนลว์ (Malcom Knowles :อ้างถึงในวัชรรา เล่าเรียนตี 2553) ได้เสนอข้อสรุปเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ไว้ว่า ผู้ใหญ่มีความต้องการทางด้านจิตใจที่จะนำตัวเองโดยนำประสบการณ์ที่สั่งสมมาใช้ในการสภาพการณ์การเรียนรู้ใหม่ ๆ ได้ ความพร้อมที่จะเรียนรู้มีอิทธิพลจากความต้องการที่จะแก้ปัญหาในชีวิตจริง

ที่เกี่ยวข้องกับงานที่ต้องพัฒนาของตนเองด้วย ใช้วิธีการปฏิบัติจริงในการเรียนรู้และการเรียนรู้ของผู้ใหญ่เกิดจากแรงจูงใจภายใน

สตีเฟน บรู๊คฟีลด์ (Stephen Brookfield : อ้างถึงในวัชรรา เล่าเรียนตี 2553) ได้เสนอหลักการสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ไว้ว่า การมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของผู้ใหญ่เป็นไปด้วยความสมัครใจ การบังคับควบคุมไม่สามารถจูงใจให้ผู้ใหญ่มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานได้ การปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพของผู้ใหญ่จะเกิดขึ้นเมื่อมีการยอมรับนับถือให้คุณค่าแก่กันและกันภายในกลุ่ม การสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ คือ การเข้าไปร่วมมือกันและผู้สนับสนุนต้องร่วมกันรับผิดชอบในการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้และการประเมินผลการเรียนรู้ การได้ปฏิบัติและแสดงความคิดเห็นเป็นหัวใจของการสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ทั้งผู้ใหญ่และผู้สนับสนุนต้องมีส่วนร่วมในกิจกรรมร่วมกันโดยตลอด พร้อมกับมีการตอบสนองต่อกิจกรรมนั้นด้วย และ เป้าหมายของการสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ คือ การรักษาไว้ซึ่งความสามารถในการขึ้นำหรือนำตนเอง

แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับมนุษยสัมพันธ์

การนิเทศการสอนเป็น การทำงานร่วมกันของผู้นิเทศ กับผู้รับการนิเทศ โดยทั้งสองฝ่ายต้องมีปฏิสัมพันธ์กัน ดังนั้นผู้นิเทศต้องมีความรู้ มีทักษะในด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ เพื่อให้งานการนิเทศการสอนบรรลุจุดหมาย ผู้นิเทศต้องมีความเข้าใจและมีทักษะในการสร้างมนุษยสัมพันธ์ให้ผู้รับการนิเทศมีความรู้สึกถึงความ เป็นกัลยาณมิตรใน การทำงานร่วมกัน

แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับภาวะผู้นำ

ภาวะผู้นำ เป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้นิเทศซึ่งจะต้องทำหน้าที่ช่วยเหลือ แนะนำให้ผู้รับการนิเทศเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการทำงานไปในทางที่ดีขึ้น การที่จะสร้างแรงจูงใจให้เกิด การเปลี่ยนแปลงขึ้นอยู่กับผู้นิเทศเป็นสำคัญ ดังนั้นผู้นิเทศจึงต้องมีภาวะผู้นำเพื่อนำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

ตอนที่ 3

ขั้นตอนการดำเนินการนิเทศการสอนด้วยวิธีการสังเกตการสอน

ในการดำเนินการนิเทศการสอนด้วยวิธีการสังเกตการสอน ครูผู้รับการนิเทศและผู้นิเทศต้องทำงานร่วมกัน ดังที่กล่าวมาแล้วว่าการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประกอบด้วยบุคคล 3 ฝ่าย คือ

1. ผู้บริหารโรงเรียน
2. ผู้นิเทศ อาจเป็นผู้ที่ได้รับมอบหมาย เช่น วิชาการโรงเรียน หัวหน้าสายชั้น หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ หรือ เพื่อนครู
3. ผู้รับการนิเทศ

ในกรณีที่เป็นครูผู้สอนในระดับเดียวกัน อาจจะตกลงร่วมกันในลักษณะการนิเทศการสอนแบบเพื่อนนิเทศเพื่อนโดยให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเป็นผู้นิเทศ อีกฝ่ายหนึ่งเป็นผู้รับการนิเทศ

เงื่อนไขสู่ความสำเร็จ

1. ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องถือว่าการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน เป็นความรับผิดชอบของผู้บริหารโรงเรียนโดยตรง
2. บุคลากรภายในโรงเรียนจะต้องมีการยอมรับและให้เกียรติซึ่งกันและกัน ในสภาพความเป็นจริงแล้ว ไม่มีใครที่จะมีความเชี่ยวชาญทุกๆด้าน ดังนั้นจึงน่าจะได้แลกเปลี่ยนและถ่ายทอดความเชี่ยวชาญให้แก่เพื่อนร่วมงานเพื่อให้ทุกคนในหน่วยงานมีความรู้ ความสามารถสูงขึ้น
3. การสร้างเสริมกำลังใจของผู้บริหารโรงเรียนจะมีผลโดยตรงต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของครูผู้สอน ดังนั้นจึงถือว่าการสร้างเสริมกำลังใจของผู้บริหารโรงเรียนจะส่งผลต่อความสัมฤทธิ์ผลของการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนด้วย
4. ควรจัดให้มีการประชุม แลกเปลี่ยนเรียนรู้จากผลการนิเทศการสอนในระดับโรงเรียน เป็นประจำ อย่างน้อย เดือนละ 1 ครั้ง

ขั้นตอนการดำเนินการ

1. ขั้นวางแผน/เตรียมความพร้อมก่อนการนิเทศการสอนด้วยวิธีการสังเกตการสอน
2. ขั้นการนิเทศการสอนด้วยวิธีการสังเกตการสอน
  - 1) การประชุมก่อนการสังเกตการสอน
  - 2) การสังเกตการสอนและเก็บรวบรวมข้อมูล
  - 3) การวิเคราะห์และการสะท้อนความคิดจากการปฏิบัติ
  - 4) การประชุมหลังการสังเกตการสอนเพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับ
3. ขั้นประเมินผลการนิเทศการสอนด้วยวิธีการสังเกตการสอน

รายละเอียดในการดำเนินการนิเทศการสอนด้วยวิธีการสังเกตการสอน มีดังนี้

ขั้นตอน/กิจกรรม	ผู้รับการนิเทศ	ผู้นิเทศ
<p>1. <u>ขั้นวางแผน/เตรียมความพร้อมก่อนการนิเทศการสอนด้วยวิธีการสังเกตการสอน</u></p>	<p>1. จัดทำแผนจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระที่ตนรับผิดชอบ โดยออกแบบให้สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด ตามองค์ประกอบของแผนจัดการเรียนรู้ตามแบบ <u>นิเทศการสอน 1</u></p> <p>2. ขอคำชี้แนะจากผู้นิเทศ</p> <p>3. ร่วมกับผู้นิเทศเพื่อกำหนดปฏิทินในการนิเทศการสอน</p>	<p>1. ให้คำปรึกษา <u>ชี้แนะ</u> แนะนำในการจัดทำแผนจัดการเรียนรู้ให้กับผู้รับการนิเทศให้ถูกต้องตามองค์ประกอบของแผนจัดการเรียนรู้ <u>ตามแบบนิเทศการสอน 1</u></p> <p>2. ร่วมกับผู้รับการนิเทศเพื่อกำหนดปฏิทินในการนิเทศการสอน</p>
<p>2. <u>ขั้นการนิเทศการสอนด้วยวิธีการสังเกตการสอน</u></p> <p>1) การประชุมก่อนการสังเกตการสอน</p>	<p>ร่วมกับผู้นิเทศ</p> <p>1. จากแผนจัดการเรียนรู้ที่จัดทำเลือกมา 1 แผนเพื่อกำหนดประเด็นที่ตนเองต้องการที่จะพัฒนาให้มีประสิทธิภาพ เช่น การใช้คำถามในการจัดการเรียนรู้ หรือ ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้</p> <p>2. เลือกแบบสังเกตการสอนให้สอดคล้องและเหมาะสมกับเรื่องที่จะต้องการพัฒนาตนเอง</p>	<p>ร่วมผู้รับการนิเทศ</p> <p>1. กำหนดประเด็นในการนิเทศการสอน กับครูผู้รับการนิเทศในแผนที่ต้องการรับการนิเทศ</p> <p>2. เลือกแบบสังเกตการสอนให้สอดคล้องและเหมาะสมกับเรื่องที่จะนิเทศ (<u>ตามแบบสังเกต 1 - 7</u>) หรือกำหนดแบบสังเกตขึ้นเอง</p>
<p>2) การสังเกตการสอนและเก็บรวบรวมข้อมูล</p>	<p>1. เมื่อถึงปฏิทินที่กำหนดประสานงานกับผู้นิเทศ</p> <p>2. จัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระที่ตนรับผิดชอบ ตามที่ออกแบบไว้</p>	<p>1. เมื่อถึงปฏิทินที่กำหนดประสานงานกับผู้รับการนิเทศ</p> <p>2. สังเกตการสอนและเก็บรวบรวมข้อมูล ตามแบบสังเกตที่ได้ตกลงกันไว้กับผู้รับการนิเทศ</p> <p>3. การเลือกจุดที่สังเกตต้องอยู่ในมุมที่ไม่ไปขัดขวางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้รับการนิเทศ และไม่ควรไปแทรกแซงในขณะที่ดำเนินการสอน</p>

ขั้นตอน/กิจกรรม	ผู้รับการนิเทศ	ผู้นิเทศ
3) การวิเคราะห์และการสะท้อนความคิดจากการปฏิบัติ	นัดหมายวัน เวลาที่เหมาะสมที่จะพูดคุย แลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน	<p>1.นัดหมายวัน เวลาที่เหมาะสมที่จะพูดคุย แลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน</p> <p>3. นำข้อมูลจากการสังเกตการสอน มาวิเคราะห์จากสภาพจริงโดยไม่ใส่ความคิดเห็นที่เป็นส่วนตัวลงไป</p> <p>4. ในการประมวลผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู ใช้แบบ <u>นิเทศการสอน 2</u> ประกอบการพิจารณา</p> <p>5. หากผู้นิเทศต้องการจะประเมินเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ใช้แบบการนิเทศการสอน <u>3</u></p> <p>6. เตรียมข้อมูลนำเสนอ และควรเป็นข้อมูลที่มุ่งสร้างสรรค์และพัฒนาได้</p>
4) การประชุมหลังการนิเทศการสอนเพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับ	<p>1. เป็นผู้ฟังที่ดี</p> <p>2. ชักถามด้วยข้อมูลและเหตุผลที่สอดคล้องกับสภาพจริง</p>	<p>1. นำเสนอข้อมูลจากแบบบันทึกโดยไม่ใส่ความคิดเห็นส่วนตัว</p> <p>2. เสนอแนะแนวทางปรับปรุงและพัฒนาที่สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนและบุคคล</p>
3. ขั้นประเมินผลการนิเทศการสอนด้วยวิธีการสังเกตการสอน	<p>1. ผู้รับการนิเทศประเมินผลการพัฒนานักเรียนที่ตนรับผิดชอบ</p> <p>2. ผู้รับการนิเทศ ประเมินตนเองตามแบบประเมินประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู <u>นิเทศการสอน 4</u></p>	<p>1. ผู้นิเทศ /ผู้บริหารประเมินผู้รับการนิเทศตามแบบประเมินประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู <u>นิเทศการสอน 4</u></p> <p>2. ผู้บริหารในฐานะที่รับผิดชอบการนิเทศการสอนภายในโรงเรียนประเมินตนเองตามแบบประเมินประสิทธิภาพการนิเทศการสอนของผู้บริหารโรงเรียน <u>นิเทศการสอน 5</u></p>

เครื่องมือนิเทศการสอน

ส่วนที่ 1 เครื่องมือดำเนินการนิเทศการสอนด้วยวิธีการสังเกตการสอน ประกอบด้วย

- 1.1 แบบประเมินแผนจัดการเรียนรู้ (นิเทศการสอน 1)
- 1.2 แบบประเมินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (นิเทศการสอน 2)
- 1.3 แบบประเมินเครื่องมือวัดและประเมินผล (นิเทศการสอน 3)
- 1.4 แบบสังเกตการสอน (สังเกตการสอน 1 – 7)

ส่วนที่ 2 เครื่องมือประเมินประสิทธิภาพการนิเทศการสอน

- 2.1 แบบประเมินประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู (นิเทศการสอน 4)
- 2.2 แบบประเมินประสิทธิภาพการนิเทศการสอนของผู้บริหารโรงเรียน (นิเทศการสอน 5)

ตอนที่ 4

เครื่องมือดำเนินการนิเทศการสอน

ในการดำเนินการนิเทศการสอนด้วยวิธีการสังเกตการสอน ผู้นิเทศเมื่อปฏิบัติการนิเทศตามขั้นตอนการนิเทศการสอนในแต่ละขั้น จำเป็นต้องใช้เครื่องมือประกอบการนิเทศการสอน ซึ่งเครื่องมือดังกล่าวจำแนกเป็น 2 ส่วนคือ 1) เครื่องมือดำเนินการนิเทศการสอนด้วยวิธีสังเกตการสอนและ 2) เครื่องมือประเมินประสิทธิภาพของการนิเทศการสอน

ส่วนที่ 1 เครื่องมือดำเนินการนิเทศการสอนด้วยวิธีการสังเกตการสอน

ประกอบด้วย

- 1.1 แบบประเมินแผนจัดการเรียนรู้ (นิเทศการสอน 1)
- 1.2 แบบประเมินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (นิเทศการสอน 2)
- 1.3 แบบประเมินเครื่องมือวัดและประเมินผล (นิเทศการสอน 3)
- 1.4 แบบสังเกตการสอน (สังเกต 1 – 7)

แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ ครั้งที่.....

ครูผู้สอน.....ชั้น ..... กลุ่มสาระการเรียนรู้.....

หน่วย/ เรื่อง ..... วันที่ประเมิน.....

โรงเรียน..... อำเภอ..... จังหวัด.....

คำชี้แจง ประเมินตามสภาพจริงตามรายการและให้ระดับคุณภาพตามคำอธิบายดังนี้

- 5 หมายถึง มีความชัดเจน/สอดคล้อง/ครอบคลุม/เหมาะสมมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความชัดเจน/สอดคล้อง/ครอบคลุม/เหมาะสมมาก
- 3 หมายถึง มีความชัดเจน/สอดคล้อง/ครอบคลุม/เหมาะสมปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความชัดเจน/สอดคล้อง/ครอบคลุม/เหมาะสมน้อย
- 1 หมายถึง มีความชัดเจน/สอดคล้อง/ครอบคลุม/เหมาะสมน้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ				
	5	4	3	2	1
1.องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้					
2.สาระสำคัญ					
3.มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด					
4.การวัดประเมินผลการเรียนรู้					
5.จุดประสงค์การเรียนรู้					
6.สาระการเรียนรู้					
7.กระบวนการเรียนรู้/กิจกรรมการเรียนรู้					
8.สื่อการจัดการเรียนรู้หรือแหล่งการเรียนรู้					
ระดับคุณภาพ X ความถี่					
คะแนนเฉลี่ย					
คะแนนเฉลี่ยร้อยละ					

ผลการประเมินระดับคุณภาพ.....

ผู้ประเมิน.....

เกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้

คะแนนเฉลี่ยร้อยละ	น้อยกว่า 50	ปรับปรุง
คะแนนเฉลี่ยร้อยละ	50.00 – 59.00	พอใช้
คะแนนเฉลี่ยร้อยละ	60.00 – 69.00	ดี
คะแนนเฉลี่ยร้อยละ	70.00 – 79.00	ดีมาก
คะแนนเฉลี่ยร้อยละ	80.00 – 100	ดีเยี่ยม

แบบประเมินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครั้งที่.....

ครูผู้สอน.....ชั้น ..... กลุ่มสาระการเรียนรู้.....

หน่วย/ เรื่อง ..... วันที่ประเมิน.....

โรงเรียน..... อำเภอ..... จังหวัด.....

คำชี้แจง ประเมินตามสภาพจริงตามรายการและให้ระดับคุณภาพตามคำอธิบายดังนี้

- 5 หมายถึง มีความชัดเจน/สอดคล้อง/ครอบคลุม/เหมาะสมมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความชัดเจน/สอดคล้อง/ครอบคลุม/เหมาะสมมาก
- 3 หมายถึง มีความชัดเจน/สอดคล้อง/ครอบคลุม/เหมาะสมปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความชัดเจน/สอดคล้อง/ครอบคลุม/เหมาะสมน้อย
- 1 หมายถึง มีความชัดเจน/สอดคล้อง/ครอบคลุม/เหมาะสมน้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ				
	5	4	3	2	1
1. การเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนรู้					
2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เนื้อหาใหม่					
3. จัดกิจกรรมฝึกปฏิบัติในกลุ่มย่อยเพื่อการเรียนรู้					
4. ประเมินและสรุปผลการเรียนรู้					
ระดับคุณภาพ X ความถี่					
คะแนนเฉลี่ย					
คะแนนเฉลี่ยร้อยละ					

ผลการประเมิน อยู่ ระดับคุณภาพ.....

ผู้ประเมิน.....

เกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

คะแนนเฉลี่ยร้อยละ	น้อยกว่า 50	ปรับปรุง
คะแนนเฉลี่ยร้อยละ	50.00 – 59.00	พอใช้
คะแนนเฉลี่ยร้อยละ	60.00 – 69.00	ดี
คะแนนเฉลี่ยร้อยละ	70.00 – 79.00	ดีมาก
คะแนนเฉลี่ยร้อยละ	80.00 – 100	ดีเยี่ยม

แบบประเมินเครื่องมือวัดและประเมินผล

ครูผู้สอน.....ชั้น ..... กลุ่มสาระการเรียนรู้.....

หน่วย/ เรื่อง ..... วันที่ประเมิน.....

โรงเรียน..... อำเภอ..... จังหวัด.....

คำชี้แจง ประเมินตามสภาพจริงตามรายการและให้ระดับคุณภาพตามคำอธิบายดังนี้

- 5 หมายถึง มีความชัดเจน/สอดคล้อง/ครอบคลุม/เหมาะสมมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความชัดเจน/สอดคล้อง/ครอบคลุม/เหมาะสมมาก
- 3 หมายถึง มีความชัดเจน/สอดคล้องครอบคลุม/เหมาะสมปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความชัดเจน/สอดคล้อง/ครอบคลุม/เหมาะสมน้อย
- 1 หมายถึง มีความชัดเจน/สอดคล้อง/ครอบคลุม/เหมาะสมน้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ				
	5	4	3	2	1
1. เครื่องมือที่ใช้ครอบคลุมมาตรฐานและตัวชี้วัด					
2. เครื่องมือที่ใช้มีความชัดเจน					
3. เครื่องมือที่ใช้ครอบคลุมทั้งด้านความรู้(K) ทักษะ (P) และเจตคติ (A)					
4. เครื่องมือที่ใช้มีความหลากหลาย					
ระดับคุณภาพ X ความถี่					
คะแนนเฉลี่ย					
คะแนนเฉลี่ยร้อยละ					

ผลการประเมินเครื่องมือวัดและผล ระดับคุณภาพ .....

ผู้ประเมิน .....

เกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพของเครื่องมือวัดและประเมินผล

คะแนนเฉลี่ยร้อยละ	น้อยกว่า 50	ปรับปรุง
คะแนนเฉลี่ยร้อยละ	50.00 – 59.00	พอใช้
คะแนนเฉลี่ยร้อยละ	60.00 – 69.00	ดี
คะแนนเฉลี่ยร้อยละ	70.00 – 79.00	ดีมาก
คะแนนเฉลี่ยร้อยละ	80.00 – 100	ดีเยี่ยม

แบบสังเกตการสอน

แบบสังเกตการสอนเป็น 2 ลักษณะ คือ แบบสังเกตการสอนเชิงปริมาณ และแบบสังเกตการสอนเชิงคุณภาพ

แบบสังเกตการสอนเชิงปริมาณ

เป็นแบบที่จะต้องวัดได้เป็นจำนวนครั้งหรือความถี่ของเหตุการณ์หรือพฤติกรรม ที่ปรากฏในช่วงเวลาที่กำหนด เช่น

1. เครื่องมือสังเกตพฤติกรรมการใช้คำพูดของครู (สังเกต 1)
2. เครื่องมือสังเกตและบันทึกพฤติกรรมจัดการเรียนรู้แบบ HUNTER (สังเกต 2)
3. เครื่องมือสังเกตและบันทึกพฤติกรรมจัดการเรียนรู้แบบตรวจสอบรายการ (สังเกต 3)
4. เครื่องมือสังเกตและบันทึกพฤติกรรมจัดการเรียนรู้แบบประมาณค่า (สังเกต 4)

หมายเหตุ

โรงเรียนสามารถนำไปปรับประยุกต์ได้ตามความต้องการและสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน

เครื่องมือสังเกตพฤติกรรมการใช้คำพูดของครู

ชื่อครูผู้สอน.....สอนชั้น.....กลุ่มสาระ.....

หน่วย/เรื่อง.....เวลา.....

พฤติกรรมการ ใช้คำพูดของครู	ความถี่	รวม	ร้อยละ	บันทึกเพิ่มเติม
1. การถาม ถามความรู้ ความจำ				
2. การถาม ถามให้คิด				
3. การชม พูดให้กำลังใจ				
4. การตำหนิ ปราม พฤติกรรมไม่ เหมาะสม				
5. การสรุปสาระสำคัญ แต่ละตอน				
รวมพฤติกรรมการ ใช้คำพูดของครู				

ผู้สังเกต

.....

วันที่.....

เครื่องมือสังเกตและบันทึกพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้แบบHUNTER

ชื่อครูผู้สอน.....สอนชั้น.....กลุ่มสาระ.....

หน่วย/เรื่อง.....เวลา.....

องค์ประกอบในกระบวนการสอน	พฤติกรรมที่ปรากฏ		ความคิดเห็นเพิ่มเติมของผู้สังเกต
	มี	ไม่มี	
1. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน ทบทวน ดึงความสนใจ			
2. ระบุ แฉ่งจุดประสงค์การเรียนการสอน			
3. การให้ความรู้			
4. การทำแบบตัวอย่างให้ดู			
5. การตรวจสอบความเข้าใจในบทเรียน			
6. การฝึกโดยครูแนะนำ			
7. การฝึกโดยอิสระ			

ผู้สังเกต.....

วันที่.....

เครื่องมือสังเกตและบันทึกพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนรู้แบบตรวจสอบรายการ

ชื่อครูผู้สอน.....สอนชั้น.....กลุ่มสาระ.....

หน่วย/เรื่อง.....เวลา.....

ครูมีการปฏิบัติต่อไปนี้หรือไม่ หรือมีเหตุการณ์ต่อไปนี้ปรากฏหรือไม่

ประเด็น	ประเด็น
1. การจัดการเรียนรู้ ..... 1. ทบทวนความรู้เดิม .....2. เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ .....3. ให้ตัวอย่าง อธิบายความคิดรวบยอด .....4. ให้สืบค้นความรู้หลักการด้วยตนเองจากตัวอย่าง .....5. ฝึกปฏิบัติเป็นคู่ .....6. ฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่มเล็ก .....7. ระบุ ย้ำประเด็นสำคัญ ..... 8. ร่วมกันสรุปบทเรียน	3. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ..... 12. ใช้การถาม- ตอบปากเปล่า .....13. ใช้แบบทดสอบ .....14. ให้การปฏิบัติจริง .....15. ตรวจสอบจากชิ้นงาน
2. การส่งเสริม กระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วม .....9. ถามคำถามนักเรียน .....10. รอคำตอบจากนักเรียนและกระตุ้นให้ถาม .....11. ให้โอกาสนักเรียนร่วมกิจกรรมและตอบคำถาม	

ผู้สังเกต.....

วันที่.....

เครื่องมือสังเกตและบันทึกพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้แบบประมาณค่า

ชื่อครูผู้สอน.....สอนชั้น.....กลุ่มสาระ.....

หน่วย/เรื่อง.....เวลา.....

พฤติกรรมการปฏิบัติ	ระดับคุณภาพ			
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	ปรับปรุง
<p>การจัดการเรียนรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. จัดลำดับความรู้ชัดเจนตามลำดับความยาก ง่าย 2. มีเอกสารบรรยายภาพ บรรยายชัดเจนเป็นลำดับ 3. ชี้แนะประเด็นสำคัญในเรื่องที่บรรยาย 4. พุดเน้นประเด็นสำคัญและสรุป 5. หลีกเลี่ยงการพูดนอกเรื่องการสอน 6. ใช้สื่อ ยกตัวอย่าง อธิบายเพิ่มเติมอย่างเหมาะสม 7. ให้โอกาสนักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม <p>การบรรยายและการถ่ายทอดความรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> 8. พุดชัดเจน เข้าใจง่าย เชื่อมโยงทุกสาระความรู้ 9. สาทิตหรือทำแบบให้ดูตามลำดับขั้นตอน 10. แสดงออกด้วยความกระตือรือร้นในการสอน 11. หลีกเลี่ยงคำพูดฟุ่มเฟือยไม่มีความหมาย 12. หลีกเลี่ยงการอ่านจากบทบรรยายโดยอธิบาย ยกตัวอย่างเพิ่มเติม 13. ใช้ภาษาท่าทางประกอบการเรียนการสอน 14. มีอารมณ์ขันที่ทำให้นักเรียนเรียนอย่างมีความสุข 15. สรุปเป็นองค์ความรู้ได้ชัดเจน 				

ผู้สังเกต.....

วันที่.....

แบบสังเกตการสอนเชิงคุณภาพ

เป็นแบบบันทึกเหตุการณ์และพฤติกรรมต่าง ๆ ตลอดจนสภาพทางกายภาพภายในชั้นเรียน โดยทำการบันทึกแบบพรรณนาความในลักษณะข้อความสั้น ๆ หรือเป็นความเรียงย่อ ๆ ตั้งแต่ต้นจนจบหรือในเวลาที่กำหนด เช่น

1. การสังเกตและบันทึกตามประเด็นคำถาม (สังเกต 5)
2. การสังเกตและบันทึกแบบพรรณนาความ (สังเกต 6)
3. เทคนิค Journal Writing (สังเกต 7)

หมายเหตุ

โรงเรียนสามารถนำไปปรับประยุกต์ได้ตามความต้องการและสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน

การสังเกตและบันทึกตามประเด็นคำถาม

ชื่อครูผู้สอน.....สอนชั้น.....วิชา.....

หน่วย/เรื่อง.....เวลา.....

1. ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างไร

.....

.....

2. กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมอย่างไร

.....

.....

3. ในการจัดการเรียนรู้ มีการใช้คำถามประเภทใช้ความคิด ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ตอบอย่างทั่วถึงอย่างไร

.....

.....

4. ใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายอย่างไร

.....

.....

ผู้สังเกต.....

วันที่.....

หมายเหตุ ประเด็นคำถามสามารถกำหนดได้ตามความต้องการของผู้รับการนิเทศและผู้นิเทศ

การสังเกตและบันทึกแบบพรรณนาความ

ชื่อครูผู้สอน.....สอนชั้น.....วิชา.....

หน่วย/เรื่อง.....เวลา.....

การจัดการเรียนรู้

1. ขั้นนำ

.....
.....

2. ขั้นสอน

.....
.....
.....

3. ขั้นสรุป

.....
.....
.....

ผู้สังเกต.....

วันที่.....

เทคนิค Journal Writing

ชื่อครูผู้สอน.....สอนชั้น.....วิชา.....

หน่วย/เรื่อง.....เวลา.....

คำชี้แจง บันทึกย่อ ๆ การดำเนินการตั้งแต่ต้นจนจบ โดยเน้นเหตุการณ์ที่สำคัญ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ผู้สังเกต.....

วันที่.....

ส่วนที่ 2 เครื่องมือประเมินประสิทธิภาพการนิเทศการสอน

- 2.1 แบบประเมินประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู (นิเทศการสอน 4)
- 2.2 แบบประเมินประสิทธิภาพการนิเทศการสอนของผู้บริหารโรงเรียน (นิเทศการสอน 5)

แบบประเมินประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนของครู

ชื่อครูที่รับการประเมิน.....กลุ่มสาระการเรียนรู้.....ชั้น.....โรงเรียน.....

คำชี้แจง ให้ผู้ประเมินทำการประเมินตามรายการประเมินในและให้ระดับคุณภาพตามคำอธิบาย

คำอธิบายระดับคุณภาพสำหรับด้านที่ 1 และ 2

- 5 หมายถึง มีความสอดคล้อง/เชื่อมโยง/ครอบคลุม/เหมาะสมมากที่สุด
 3 หมายถึง มีความสอดคล้อง/เชื่อมโยง/ครอบคลุม/เหมาะสมมาก
 3 หมายถึง มีความสอดคล้อง/เชื่อมโยง/ครอบคลุม/เหมาะสมปานกลาง
 2 หมายถึง มีความสอดคล้อง/เชื่อมโยง/ครอบคลุม/เหมาะสมน้อย
 1 หมายถึง มีความสอดคล้อง/เชื่อมโยง/ครอบคลุม/เหมาะสมน้อยที่สุด

คำอธิบายระดับคุณภาพสำหรับด้านที่ 3

- 5 หมายถึง ผู้เรียนร้อยละ 80 – 100 มีคุณลักษณะตามรายการประเมิน
 3 หมายถึง ผู้เรียนร้อยละ 70 – 79 มีคุณลักษณะตามรายการประเมิน
 3 หมายถึง ผู้เรียนร้อยละ 60 – 69 มีคุณลักษณะตามรายการประเมิน
 2 หมายถึง ผู้เรียนร้อยละ 50 – 59 มีคุณลักษณะตามรายการประเมิน
 1 หมายถึง ผู้เรียนร้อยละ 0 – 49 มีคุณลักษณะตามรายการประเมิน

ด้านที่	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ				
		5	4	3	2	1
1.	ประเด็นการประเมินแผนจัดการเรียนรู้					
	1.1 แผนจัดการเรียนรู้มีการกำหนดเป้าหมาย คุณภาพผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ					
	1.2 จัดทำแผนจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์					
	1.3 เลือกใช้วิธีสอน เทคนิคการสอนที่หลากหลาย สอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคล					
	1.4 เลือกใช้สื่อแหล่งการเรียนรู้ และเทคโนโลยีที่ หลากหลาย เหมาะสม ผนวกกับการนำบริบท และภูมิปัญญาของท้องถิ่นมาบูรณาการ					
	1.5 เลือกใช้วิธีวัดผล และเครื่องมือประเมินผลที่ หลากหลายสอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์					
2.	การจัดการเรียนรู้					
	2.1 จัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างเป็นขั้นตอนตาม แผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้					
	2.2 ใช้วิธีสอนหรือเทคนิคการสอนส่งเสริม พัฒนาการ ของผู้เรียนตามความสามารถ ได้อย่าง หลากหลายและมีประสิทธิภาพ					

ด้านที่	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ				
		5	4	3	2	1
	2.3 ใช้สื่อ แหล่งเรียนรู้และเทคโนโลยีที่เหมาะสม ผนวกกับการนำบริบทและภูมิปัญญาของท้องถิ่น มาบูรณาการในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมี ประสิทธิภาพ					
	2.4 มีการวัดและประเมินผลที่มุ่งเน้นการ พัฒนาการเรียนรู้ของ ด้วยวิธีการและเครื่องมือที่ หลากหลาย					
	2.5 ครูให้คำแนะนำ คำปรึกษา และแก้ไขปัญห ให้แก่ผู้เรียน ทั้งด้านการเรียน					
3.	ผลที่เกิดกับผู้เรียน					
	3.1 ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะกระบวนการ ที่ สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามที่กำหนดในแผนจัดการเรียนรู้					
	3.2 ชิ้นงาน และหรือผลงานของผู้เรียนสอดคล้อง กับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามที่กำหนดใน แผนจัดการเรียนรู้					
	3.3 ผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็นเหมาะสมตามระดับชั้นใน ระดับดีขึ้น ผู้เรียนระดับการศึกษาปฐมวัยมี ความพร้อมในระดับดีขึ้น					
	3.4 ผู้เรียนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คุณธรรม พื้นฐาน และความกตัญญู ระดับดีขึ้น					
	3.5 ผู้เรียนได้รับการส่งเสริมพัฒนาตามศักยภาพ					
	ระดับคุณภาพ X ความถี่					
	คะแนนเฉลี่ย					
	คะแนนเฉลี่ยร้อยละ					

เกณฑ์การแปลความหมาย

คะแนนเฉลี่ยร้อยละ	น้อยกว่า 50	ปรับปรุง
คะแนนเฉลี่ยร้อยละ	50.00 – 59.00	พอใช้
คะแนนเฉลี่ยร้อยละ	60.00 – 69.00	ดี
คะแนนเฉลี่ยร้อยละ	70.00 – 79.00	ดีมาก
คะแนนเฉลี่ยร้อยละ	80.00 – 100	ดีเยี่ยม

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

แบบประเมินประสิทธิภาพการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน

ชื่อครูที่รับการประเมิน.....โรงเรียน.....

คำชี้แจง ให้ผู้ประเมินทำการประเมินตามสภาพจริงตามรายการประเมินและให้ระดับคุณภาพตามคำอธิบาย

คำอธิบายระดับคุณภาพ

- 5 หมายถึง มีความสอดคล้อง/สม่ำเสมอ/ครอบคลุม/เหมาะสมมากที่สุด
 3 หมายถึง มีความสอดคล้อง/สม่ำเสมอ/ครอบคลุม/เหมาะสมมาก
 3 หมายถึง มีความสอดคล้อง/สม่ำเสมอ/ครอบคลุม/เหมาะสมปานกลาง
 2 หมายถึง มีความสอดคล้อง/สม่ำเสมอ/ครอบคลุม/เหมาะสมน้อย
 1 หมายถึง มีความสอดคล้อง/สม่ำเสมอ/ครอบคลุม/เหมาะสมน้อยที่สุด

ด้านที่	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ				
		5	4	3	2	1
1.	การประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียน					
	1.1 โครงการนิเทศภายในโรงเรียน (นิเทศการสอน) มีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ					
	1.2 การดำเนินโครงการนิเทศภายในโรงเรียนใช้หลักการมีส่วนร่วมจากผู้เกี่ยวข้อง					
	1.3 เลือกใช้วิธีนิเทศภายในโรงเรียน (นิเทศการสอน) ที่สอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคล					
	1.4 เลือกใช้วิธีพัฒนาครูได้เหมาะสม ครอบคลุมภารกิจ สอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนด					
	1.5 เลือกใช้วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการนิเทศที่หลากหลายสอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนด					
2.	การจัดกิจกรรมการนิเทศ					
	2.1 จัดกิจกรรมพัฒนาครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย					
	2.2 มีการประเมินแผนจัดการเรียนรู้ของครูทุกคน อย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง					
	2.3 มีการประเมินการจัดการเรียนรู้ (สังเกตการสอน) ของครูทุกคน อย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง					
	2.4 มีการประเมินแบบวัด แบบทดสอบ แบบประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของครูทุกคน ทุกภาคการศึกษา					
	2.5 มีการให้คำแนะนำ คำปรึกษา แก้ไขปัญหา และนำผลไปพัฒนาครูอย่างระบบ					

ด้านที่	ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ				
		5	4	3	2	1
3.	ผลที่เกิดกับครู					
	3.1 ครูมีแผนจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์					
	3.2 ครูจัดการเรียนรู้ตามที่กำหนดในแผนจัดการ เรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
	3.3 ครูมีและใช้แผนการพัฒนาทักษะการอ่านออก เขียนได้คิดเลขเป็น ที่มีประสิทธิภาพ					
	3.4 ครูมีและใช้แผนการพัฒนาคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ คุณธรรมพื้นฐาน และความกตัญญู ที่มี ประสิทธิภาพ					
	3.5 ครูมีและใช้แผนการพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ ที่มีประสิทธิภาพ					
	ระดับคุณภาพ X ความถี่					
	คะแนนเฉลี่ย					
	คะแนนเฉลี่ยร้อยละ					

เกณฑ์การแปลความหมาย

คะแนนเฉลี่ยร้อยละ	น้อยกว่า 50	ปรับปรุง
คะแนนเฉลี่ยร้อยละ	50.00 – 59.00	พอใช้
คะแนนเฉลี่ยร้อยละ	60.00 – 69.00	ดี
คะแนนเฉลี่ยร้อยละ	70.00 – 79.00	ดีมาก
คะแนนเฉลี่ยร้อยละ	80.00 – 100	ดีเยี่ยม

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ประเมิน

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2551.
- . กฎกระทรวง ว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553. กรุงเทพมหานคร : สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553.
- วัชรรา เล่าเรียนดี. รูปแบบและกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด. นครปฐม : ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2552.
- วัชรรา เล่าเรียนดี. การนิเทศการสอน. นครปฐม : ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2553.
- สงัด อุทรานันท์. การนิเทศการศึกษา หลักการ ทฤษฎีและปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มิตรสยาม, 2530.
- สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2545.
- . ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561). กรุงเทพมหานคร : สำนักมาตรฐานนโยบายและแผนการศึกษา สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552.

คณะทำงาน

● นายรังสรรค์ อ้วนวิจิตร	ผอ. สพป. นครปฐม เขต ๑	ที่ปรึกษา
● นายสมเดชน์ ชื่นเจริญ	รอง ผอ. สพป. นครปฐม เขต ๑	ที่ปรึกษา
● นายสุภาพ พุทธคุณ	รอง ผอ. สพป. นครปฐม เขต ๑	ที่ปรึกษา
● นางพรรณภา พูลบัว	ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตาม และ ประเมินผลการจัดการศึกษา	ประธาน
● นายสมศักดิ์ วงศ์จำปา	ศึกษานิเทศก์	กรรมการ
● นายสามารถ ทิมนาค	ศึกษานิเทศก์	กรรมการ
● นายสกล บารมีรังสิกุล	ศึกษานิเทศก์	กรรมการ
● นางพรรณณี ดุจดา	ศึกษานิเทศก์	กรรมการ
● นายดุสิต หังเสวก	ศึกษานิเทศก์	กรรมการ
● นายสุรพงษ์ โลหิตพิณฑุ	ศึกษานิเทศก์	กรรมการ
● นางสาวมุสตี จิระวัฒนกิจ	ศึกษานิเทศก์	กรรมการ
● นายไพฑูรย์ ปลอดภัย	ศึกษานิเทศก์	กรรมการ
● นางกุลธิดา ปัญญาจิรวุฒิ	ศึกษานิเทศก์	กรรมการ
● นายเกรียงศักดิ์ สังข์ชัย	ศึกษานิเทศก์	กรรมการ
● นายนิธิ ชำนิวนิชนันท์	ศึกษานิเทศก์	กรรมการ
● นางสาววิไล คชศิลา	ศึกษานิเทศก์	กรรมการ
● นางกรรณา ฐูปแพ	ศึกษานิเทศก์	กรรมการ
● นางจรรยาพร ยอดแก้ว	ศึกษานิเทศก์	กรรมการ
● นางสาวยุพา ทรัพย์อุไรรัตน์	ศึกษานิเทศก์	กรรมการ
● นางสาวพรรณิพย์ บัวโต	ศึกษานิเทศก์	กรรมการ
● นายพิเชษฐ ศรีเมฆ	ศึกษานิเทศก์	กรรมการ
● นายไชยากาล เพชรชัด	ศึกษานิเทศก์	กรรมการ
● นางสุนีย์ นิมคล้าย	พนักงานธุรการ	กรรมการ

กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต ๑
พฤษภาคม ๒๕๕๖ จำนวน ๑๘๐ เล่ม